

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

442

Vragen van de leden **Van Nieuwenhuizen-Wijbenga** en **Dijkhoff** (beiden VVD) aan de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel over *misbruik van de visavrijstelling voor inwoners van Balkan-landen* (ingezonden 17 oktober 2012).

Antwoord van minister **Leers** (Immigratie, Integratie en Asiel) (ontvangen 2 november 2012)

Vraag 1

Kent u het artikel «Germany and France demand reintroduction of Balkan visas»¹ en het artikel «Snel noodrem voor visa»?²

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoeveel asiolverzoeken uit Balkanlanden heeft Nederland ontvangen sinds de invoering van het visavrije regime? Kunt u dit per land uitsplitsen? Hoeveel verzoeken werden in de andere Europese lidstaten ontvangen?

Antwoord 2

Nadat de Westelijke Balkanlanden³ in 2009 en 2010 visumvrij zijn gesteld voor de EU, heeft een aantal lidstaten te maken gehad met een aanzienlijke groei van asiolverzoeken uit de regio. Duitsland en Zweden, die volgens de cijfers van UNHCR, na de visumliberalisatie, jaarlijks enkele duizenden asielaanvragen uit deze landen hebben ontvangen, blijven de meest favoriete bestemmingslanden. Daarnaast hebben ook België, Luxemburg en Zwitserland te maken met toegenomen aantallen asiellozoekers.

Nederland heeft, in vergelijking tot de hierboven genoemde bestemmingslanden, minder asielaanvragen uit de Westelijke Balkan ontvangen. De reden hiervan ligt in de relatief snelle asielprocedures in Nederland (bijna 60% wordt beslist in 8 dagen), waardoor het voor indieners van aanvragen die niet

¹ <http://euobserver.com/justice/117869>

² <http://www.nu.nl/politiek/2934480/snel-noodrem-visa.html>

³ Onderdanen van Macedonië, Servië en Montenegro kunnen sinds 19 december 2009 visumvrij naar de EU reizen. Onderdanen van Albanië en Bosnië en Herzegovina kunnen dit sinds 15 december 2010.

voldoen aan de criteria voor bescherming minder interessant is om hier asiel aan te vragen.
Hieronder staan de aantallen per jaar en per land.

	2009	2010	2011
Albanië	20	20	30
Bosnië	20	10	30
Macedonië	10	390	270
Montenegro	<5	<5	0
Servië	60	60	110

Voor 2012 heb ik de gevraagde gegevens per land niet beschikbaar. Dit hangt samen met de gefaseerde invoering van het nieuwe systeem van de IND, INDiGO, waardoor deze gegevens tijdelijk niet beschikbaar zijn.⁴

Vraag 3

Is het waar dat een groot deel van deze asielzoekers in feite economische migranten zijn, die asiel aanvragen vanwege het gebrek aan goede gezondheidszorg, werkloosheid en gebrek aan goed onderwijs in het land van herkomst?⁵

Antwoord 3

Mede uit rapportages van de Europese Commissie blijkt dat de asielaanvragen die de onderdanen van de Westelijke Balkanlanden in de EU-lidstaten indienen, overwegend niet voldoen aan de geldende criteria en daarom niet worden gehonoreerd. Dit geldt ook voor Nederland. In de voortgangsrapportage⁶ van de Commissie wordt er tevens op gewezen dat de voornaamste redenen voor vertrek uit de regio economisch van aard zijn.

Vraag 4

Hoeveel van deze verzoeken vallen volgens u onder misbruik van de visumvrijstelling?

Antwoord 4

Het aantal asielverzoeken waarbij sprake is geweest van misbruik van de visumvrijstelling is niet bekend. Wel constateert de Europese Commissie in haar voortgangsrapportage dat het percentage asielaanvragen uit de Westelijke Balkan dat wordt ingewilligd, erg laag is. Dit geldt ook voor de in Nederland ingediende asielaanvragen. Hiervan is in 2010 en 2011 slechts tussen de nul en twee procent ingewilligd.

Vraag 5

Hoeveel van deze asielzoekers gaan na afwijzing van het asielverzoek in Nederland de illegaliteit in?

Antwoord 5

Mede gezien de hoge terugkeercijfers zijn er geen signalen die erop wijzen dat deze vreemdelingen na afwijzing van hun asielverzoek de illegaliteit opzoeken.

Vraag 6

Staat u open voor het voorstel van de Servische premier Dacic om te kijken naar mogelijkheden om dit probleem op te lossen anders dan door het schrappen van visavrij personenverkeer? Wat zouden deze alternatieven volgens u kunnen zijn?

⁴ Brief van minister voor Immigratie, Integratie en Asiel over voortgang van INDiGO, Tweede Kamer, 2011–2012, 30 573, nr. 106.

⁵ COM(2012)472, pagina 11

⁶ Third Report on the Post-Visa Liberalisation Monitoring for the Western Balkan Countries in accordance with the Commission Statement of 8 November 2012. COM (2012) 472 final, 28-08-2012, Brussels.

Antwoord 6

De afschaffing van de visumplicht was gebaseerd op het oordeel van de Commissie dat de betreffende landen voldeden aan de benchmarks voor visumliberalisatie. Om te borgen dat landen waarvoor de visumplicht wordt afgeschaft ook blijvend aan die benchmarks voldoen en om ongewenste gevolgen van de afschaffing van de visumplicht te kunnen bestrijden, heeft de Commissie op initiatief van Nederland twee toezeggingen gedaan. Allereerst zal de verdere voortgang worden gemonitord en daarnaast wordt een noodremprocedure in het leven geroepen die het in bepaalde gevallen mogelijk maakt visumliberalisatie alsnog op te schorten.

Het afschaffen van visumliberalisatie voor de landen van de Westelijke Balkan is momenteel (nog) niet aan de orde. In een brief die zes lidstaten, waaronder Nederland, aan de Commissie en het voorzitterschap hebben gericht, wordt aandacht gevraagd voor het probleem dat een aantal lidstaten heeft met de hoge asielinstream vanuit de regio. Ook wordt de Commissie verzocht om maatregelen te nemen tegen derdelanders die misbruik maken van de visumliberalisatie door ongegronde asielaanvragen in te dienen in de lidstaten. Ten slotte wordt in de brief het voorzitterschap opgeroepen zich in te spannen om de onderhandelingen over wijziging van Verordening 539/2001, waar de noodremprocedure onderdeel van is, zo spoedig mogelijk af te ronden.